

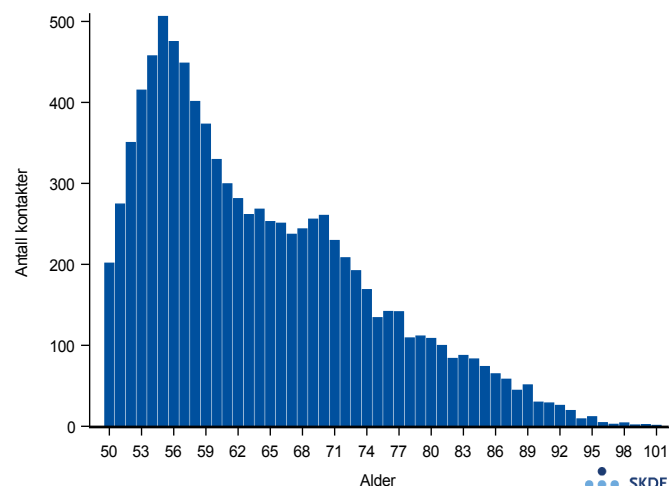
Menopausen eller overgangsalderen starter ett år etter kvinnens siste spontane menstruasjonsblødning, og inntreffer i Norge oftest ved 51–52-årsalderen. Blødning som kommer mer enn ett år etter siste spontane menstruasjonsblødning kalles postmenopausal blødning og skal utredes, da kreft eller forstadier til kreft kan være årsaken. Kvinner med postmenopausale blødninger skal utredes innen få uker med gynekologisk undersøkelse, vaginal ultralyd, celleprøve fra livmorhalsen og vevsprøve av livmorslimhinnen.

Bakgrunn

De vanligste årsakene til postmenopausale blødninger er skjøre slimhinner pga. østrogenmangel eller godartede forandringer som polyp- per. Blødning kan også ha sammenheng med hormonbehandling.

Hvis pågående hormonbehandling er årsaken, må denne justeres eller avsluttes. Polypper som gir blødning bør fjernes i sin helhet for å redusere blødningen og for å være sikker på at polyppen ikke er ondartet. Dersom årsaken til blødningen er en fortykket slimhinne i livmor for- årsaket av østrogen, kan hormonspiral eller gestagener (et kvinnelig kjønnshormon) i tablettform motvirke den oppbyggende effekten til østrogen.

Dersom det viser seg at det er forstadier til kreft eller kreft som er årsaken til blødningen, skal pasienten behandles etter aktuell behand- lingsprotokoll.

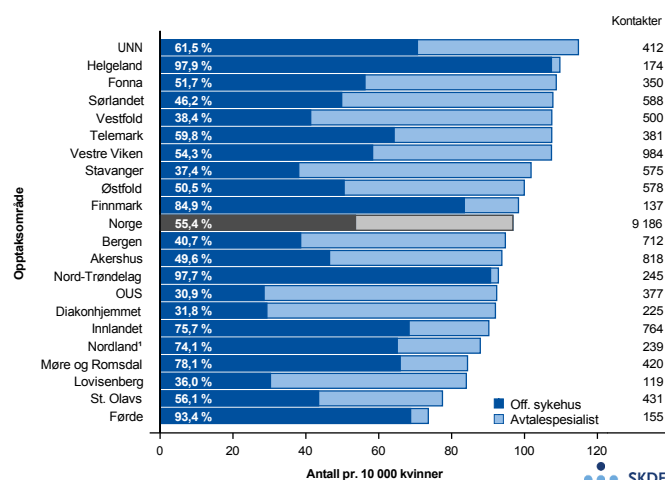
Kilde: NPR

Antall polikliniske kontakter for postmenopausale blødninger fordelt på alder, gjennomsnitt pr. år for perioden 2015–2017.

Resultater

I perioden 2015–2017 var det årlig omlag 9 000 polikliniske kontakter fordelt på vel 7 000 pasienter med tilstanden postmenopausale blød- ninger. Utvalget er begrenset til kvinner som er 50 år eller eldre. Gjen- nomsnittsalderen for utvalget var på 64 år, de fleste pasientene var mellom 50 og 75 år.

Den geografiske variasjonen i antall polikliniske kontakter for post- menopausale blødninger pr. 10 000 kvinner var i perioden 2015–2017 liten. Antall kontakter for postmenopausale blødninger varierte fra 115 pr. 10 000 kvinner for bosatte i opptaksområdet UNN til 73 pr. 10 000 kvinner for bosatte i opptaksområdet Førde.

Kilde: NPR/SSB

Antall polikliniske kontakter for postmenopausale blødninger pr. 10 000 kvinner, aldersjustert, gjennomsnitt pr. år for 2015–2017 fordelt på opp- taksområde og offentlig eller privat tjenesteyter. Gjennomsnittlig antall kontakter til høyre. Utvalget er begrenset til kvinner som er 50 år eller eldre. 1. se rapport.

Nasjonalt foregikk omlag halvparten av kontaktene på et offentlig sykehus og halvparten hos avtalespesialist. Det var stor variasjon mel- lom opptaksområdene i hvor stor andel av kontaktene som foregikk hos avtalespesialist.

Endometriebiopsi eller utskraping ble foretatt ved omlag halvparten av kontaktene. Andelen kontakter der biopsi eller utskraping ble gjort varierte fra 40 % for bosatte i opptaksområdet Akershus til 63 % for bosatte i opptaksområdet Helgeland.

Kommentarer

Den geografiske variasjonen i bruk av polikliniske kontakter for post- menopausale blødninger er liten. Dette tyder på at kvinner i Norge som blør etter menopausen har et likeverdig tilbud og får den utred- ningen som er nødvendig for å stadfeste hvorvidt blødningen skyldes kreft (forstadier til kreft) eller har annen årsak.